

Opis źródła:

Źródło pochodzi z księgi miejskiej białostockiej z lat 1744-1794, sam wpis zaś z 11 grudnia 1757 r. Do tego typu ksiąg wpisywano różne treści – sprawy sądowe, umowy pożyczek, testamenty, protokoły z posiedzeń urzędów miejskich itd. Ta rozprawa tocząca się przed sądem miejskim dotyczyła zdrady małżeńskiej.

Miejsce wydania:

Stało się to przy obecności naszego urzędu miejskiego białostockiego... Białostocka księga miejska (1744-1794), wstęp M. Kozłowska, oprac. M. Kozłowska, Ł. Baranowski przy współudziale J. Grodzkiego, Białystok 2018, s. 62.

Miejsce przechowywania oryginału źródła:

Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie, Księgi miejskie Białystok, sygn. 1, s. 58.

Tekst źródła:

11 XII 1757

Na urzędzie miejskich magdeburskim białostockim przypadła i agitowała się sprawa między Joachimem Słomińskim z Konstancją Mateuszową Słomińską bratową jego, mieniąc o to, iż Joachim Słomiński będąc na gospodarstwie swoim zastał w stodole własnej swojej Mateuszową Słomińską bratową swoją z Maciejem Dubiejkiem, który ją u Długiej miodem upoiwszy, wspólnej lidzę po złym uczynku zastał. Zaczym my, urząd miejski białostocki zważywszy, iż to jest rzecz taka z obrazą Pana Boga i wstydem ludzkim i grzechem, tym dekretem naszym decydujemy, aby Mateuszowa i Maciej do wieży byli więci, a potem Maciej Dubiejko i Mateuszowa Słomińska z obopólnie ze świecami przez całą mszę świętą w kościele białostockim stali, a to jest przez summę i kazanie, tym dekretem warujemy i decydujemy.

Słowniczek pojęć:

Maciej Dubiejko – mieszczanin białostocki, mąż Marianny i ojciec Agnieszki Dubiejko.

Długa – zapewne nazwa karczmy w Białymstoku.

Wieża – więzienie.

Summa – główna i uroczysta msza święta.

Pytania do źródła:**Pytania dla uczniów szkoły średniej (zakres podstawowy):**

1. Kim był Mateusz Słomiński dla Joachima Słomińskiego?
2. Dlaczego Joachim Słomiński poszedł do sądu w tej sprawie?
3. Postępek Macieja i Konstancji był obrażą dla prawa boskiego czy cywilnego?
4. Jak myślisz, w jakim celu Maciej i Konstancja mieli stać ze świecami w trakcie mszy w kościele?
5. Zastanów się i uzasadnij, czy kara wymierzona Maciejowi i Konstancji była adekwatna do czynu?

Literatura pomocnicza:

Bogucka M., Samsonowicz H., *Dzieje miast i mieszczaństwa w Polsce przedrozbiorowej*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk-Łódź 1986

Kaczmarczyk Z., Leśnodorski B., *Historia państwa i prawa Polski*, t. II, Warszawa 1968

Najważniejsze cezury:

Wyrok w niniejszej sprawie o cudzołóstwo został wpisany do księgi sądowej białostockiej z lat 1744-1794, jednak sama rozprawa odbyła się przed urzędem miejskim 11 grudnia 1757 r.

Imię i nazwisko osoby opracowującej rekord: Michał Sierba